

De leuke hobby van Dirk Stadman

Wat is nu de leuke hobby van Dirk zult u zeggen. Natuurlijk het fokken en showen van kwartels, patrijzen en oorspronkelijke duiven. Het moest er toch maar eens van komen om eens bij Dirk langs te gaan voor een interview. Een liefhebber die bijna jaarlijks in de prijzen valt op de DFKP clubshow bij de Noordshow. Tijdens de afgelopen Noordshow heb ik gelijk maar een afspraak met hem gemaakt.

Tekst en foto's: Nico van Wijk

De aanleiding voor deze hobby

Zoals het bij zovelen gaat, zit het in de genen. Van jongs af aan hield hij al boerenkrielkipjes. Omdat ze er zelf weinig ruimte voor hadden, mocht Dirk ze gaan houden bij de buurman op de boerderij. Later werden deze krielien ingeruild voor Hollandse witkuif krielien. Hij werd al op 12 à 13 jarige leeftijd lid van de vereniging Sport en Vriendschap in Ter Apel. Weer later werden de witkuijjes vervangen door patrijskleurige Hollandse krielien. Hier werd regelmatig mee geshowd. Ook waren er andere diersoorten, o.a. fazanten, als de Goud-, Lady Amherst- en Zilverfazant, watervogels, duiven, konijnen, kleine knagers en zangvogels. Hier werd toen niet mee geshowd, want ze waren bestemd voor de fok of de handel. Tijdens zijn militaire dienst en later de opleiding op de politieacademie

Het gangpad met aan weerszijden de verblijven.

stond de hobby op een zeer laag pitje. Na zijn huwelijk werd de hobby weer opgepakt.

Huisvesting en verzorging

Met de huisvesting voor zijn siervogels en duiven is weinig mis. Over elk detail is nagedacht, zoals ook het zelf vervaardigen van de nestjes en broedkistjes voor zijn duifjes. Zijn schuur die omgebouwd werd tot de aan weerszijden geschakelde voliëres zijn voor de oorspronkelijke duiven met als grondvogels kwartels en/of patrijzen. Het geheel is overdekt met lichtdoorlatende platen. Later heeft hij het

Het zelfontworpen broedkorfje voor de oorspronkelijke duifjes.

Zelfgemaakt handig broedkistje voor zijn Lachduiven.

Dirk met zijn favoriete krielras, de Hollandse kriel.

Fokkoppel Vredesduifjes met hun jong.

gangpad overdekt wat prettiger is voor mens en dier. Het formaat per volière ligt tussen 75-100 cm breed met een diepte van 3 meter. Om gemakkelijker in de volière te kunnen werken is de hoogte op ruim 2 meter gehouden. Verder zijn de volières voorzien van zitstokken en broedplekjes voor de duiven en voor de grondvogels schuilplekjes voor een te felle haan tijdens het fokseizoen. Als aankleding plaatst Dirk er groenblijvende takken in, zoals grove den en coniferen. Dit is vooral belangrijk voor de oorspronkelijke duiven die hierdoor rustiger worden en eerder tot leggen overgaan. Als bodembedekking gebruikt hij grof scherpzand, dit zorgt voor een droge bodem, hierdoor krijgen wormen en coccidiose minder kans.

Om bij de vogels minder stress te veroorzaken worden de volières slechts tweemaal per jaar schoongemaakt, waarvan eenmaal het zand. De eerste keer in het vroege voorjaar voor het fokseizoen en de twee keer in het najaar net na het fokseizoen. De binnenvolieren worden alleen bij strenge vorst een beetje verwarmd tot net boven het vriespunt. De meeste dieren kiezen er dan vaak nog steeds voor om buiten te overnachten, zo ook de Frankolijnkwartels (jungle bush) bijvoorbeeld. Tijdens de afgelopen winter met zes graden vorst, maar toch niet naar binnen gaan, wel lekker met de hele kluit tegen elkaar aan. Zo houden ze elkaar wel op temperatuur. Tijdens hun vakantie wordt de zorg aan vertrouwde handen overgelaten, aan Dirk z'n vader, die altijd bereid is dit te doen.

Voeding en gezondheid

Bij voeding hoort vanzelfsprekend ook drinkwater. Het verstrekken van schoon drinkwater voorkomt ook dat de vogels ziek worden en draagt bij aan een goede gezondheid. Elk verblijf heeft daarom een eigen waterbak of (nippel)fles. De bakken worden schoon geborsteld met een afwasborstel die telkens wordt schoongespoeld in een emmertje met water en schoonmaakazijn. Vooral 's zomers worden dubbele bakjes gebruikt, één met water en de andere op de kop in de zon om te drogen en dan dagelijks wisselen. De duiven krijgen als voeding een mix van Kasper Tortelduivenvoer met daar doorheen ongeveer een vijfde deel Gallus 2. De kuikenkorrels lijken erg op de samenstelling van de P40 duivenkorrel maar is veel kleiner en wordt door de kleine duifjes makkelijker opgenomen dan de P40. Voor de kleinste soorten gaat er een extra schep parkietenzaad door en ook nog een

handjevol vogelgrit met wat mineralen. De kwartels en de patrijzen doen het prima op Gallus, 1, 2, 3 of 4 afhankelijk van het seizoen met toevoeging van een klein beetje Tortelduivenvoer. Daarom bevalt Dirk de combinatie kwartels, patrijzen en duifjes heel goed. Om kuikensterfte bij zijn kwartels en patrijzen te voorkomen wordt er drie ml Baytril per liter in het drinkwater gedaan, een kuurtje van vijf dagen in hun eerste levensweek. Verder doet Dirk een klein mestonderzoekje op wormen of coccidiose. Dit heeft hij ooit geleerd van Piet Kreeft (een siervogelspecialist, die bij hem in de buurt woont). Met een oud microscoopje is dit prima te doen. Als er wormen of coccidiose wordt aangetroffen dan wordt er gekuurd met Baycox of Flubenol.

De collectie aan vogels

Naast Dirk zijn vaste krielras de Hollandse kriel in blauw-patrijs en blauw zilverpatrijs beschikt hij nog over verschillende kleurslagen Lachduiven. Hierbij is ivoor zijn favoriet. Naast deze rassen is de collectie aan oorspronkelijke duiven bijzonder te noemen. Veel kleurrijke soorten zijn er opgenomen. Al enige tijd is hij van grote soorten aan het overstappen naar midden en kleinere soorten met momenteel de Dolksteekduif als grootste soort. Eenmaal liet hij zich verleiden om een koppel Halsbandfrankolijnen aan te

Een prachtige Ricket bospatrijs.

De slakkenetende Indische loopeenden.

schaffen, twee jaren mee gekweekt, maar deze prachtige vogels met nauwelijks de grootte van een patrijs kunnen zeer luidruchtig zijn. Dit werd Dirk te gortig, dus moesten ze het veld ruimen. Toch zijn de nu aanwezige vogels ook niet allemaal geruisloos. Wat dacht u van Chinese Bamboepatrijzen, die kunnen er ook wat van. Ook de prachtige gekleurde Rickett bospatrijs en de Bergkuifkwartel heeft hij. Soorten die je maar weinig aantreft. In zo'n collectie mag de Roul Roul natuurlijk niet missen. Verder troffen wij Europese kwartels aan. Aan duifjes een hele lijst, zoals Dolksteek-, Kopernek-, Picui-, Carolina-, Vredes-, Timor-, Tamboerijn-, Bril-, Groenvleugel-, Goudborst-, Rode en Blauwe grondduifjes en natuurlijk de Diamantduifjes in de kleur isabel agaath. Eén van hun dochters heeft nog een koppel erg tamme witte Kwakertjes die vrij rond mogen zwemmen, alleen in de broedtijd worden ze opgesloten om ze beter in de gaten te kunnen houden. Dirk had eens gelezen dat Indische loopeenden slakkeneters zijn. Hun tuin zat vol met (naakt) slakken wat niet zo gewaardeerd werd. Dan maar eens een trio proberen en inderdaad geen slakken meer. Ze mogen vrij door de hele tuin lopen en na het slakkenseizoen worden ze weer in hun perk opgesloten.

Wat kan er bij elkaar in de volière

Voor veel duifjes geldt dat ze samen gehuisvest kunnen worden met grondvogels als kwartels of patrijzen. Ook het samen huisvesten van twee verschillende soorten duifjes kan soms. Per soort zijn er wel verschillen in gedrag en ook de grootte van hun verblijf speelt mee. Van veel duivensoorten gaan een paar middelmaatjes, bv. ter grootte van een Groenvleugel, vaak goed samen met een paar kleine duifjes. Per soort kan het erg verschillen, Australische kuifduiven zijn prachtig, maar doe er geen andere duifjes bij in, andere vogelsoorten erbij is weer geen probleem. De Groenvleugels, Carolina en Dolksteekduiven gaan hier goed samen met Diamant-, Bril- en Rode rotsduifjes, maar de Picuiduifjes

Ook de zijdevederige Lachduif is hier te vinden.

Dolksteekduif met aan weerszijden de Timorduifjes.

zijn niet zo verdraagzaam. Chinese bamboepatrijzen en de kleinere (Europese) kwartels gaan prima samen, maar bij Steenpatrijzen kon hij geen andere soorten bij inhouden en ook de Europese patrijs accepteert geen andere grondvogels, zeker niet in het voorjaar. Met de Chinese dwergkwartels bij de duifjes heeft hij geen goede ervaringen. Mocht er een jong duifje uit het nest vallen dan worden deze gelijk bewerkt door de kwartels tot de dood erop volgt.

Broeden en opfok

Alle fokkoppels probeert hij onverwant te maken of onverwant aan te schaffen. Hiervoor worden jaarlijks diverse vogelmarkten bezocht, o.a. die in Zwolle. Op deze markten komen erg veel fokkers en handelaren uit binnen- en buitenland om vogels te kopen of te verkopen. Een mooie gelegenheid om iets van je gading te kunnen vinden. Of een vogel uit het buitenland altijd onverwant is, is de vraag, want van veel vogels is de verwantschap erg groot. De duiven broeden in de regel zelf hun eieren uit, dus natuurbroed. Slechts bij hoge uitzondering worden de eieren van oorspronkelijke soorten door de Lachduiven uitgebroed. Zoals u zult begrijpen moet dit ook passen in het tijdsbestek van de broedduur. Met de kwartels en patrijzen is het bebroeden van de eieren totaal anders. Slechts zelden komt hier natuurbroed voor. Zodoende ben je vrijwel altijd aangewezen op de broedmachine. Tegenwoordig gebruikt Dirk een Kingsuro broedmachine, een kleine doorzichtige kunststof machine waarin gelijktijdig eieren van verschillende grootte uitgebroed kunnen worden. Hiermee broedt hij ook zijn Hollandse kriel eieren uit. Voor de opfok wordt een doorzichtige kunstmoeder gebruikt, met daarin als verwarming een Elstein

DIRK HAD
EENS GELEZEN
DAT INDISCHE
LOOPEENDEN
SLAKKENETERS
ZIJN.

De eerste Hollandse krielkuikens.

donkerstraler. Tot nu toe bevallen hem deze lampen het best. De Hollandse krielkuikens worden apart opgefokt, dit geldt natuurlijk ook voor de eendenkuikens. De kwartels en de patrijzen -indien van dezelfde leeftijd-, kunnen zolang het gaat bij elkaar opgefokt worden, afhankelijk van de soort. Chinese bamboepatrijzen en de Frankolijnkwartels zijn erg verdraagzaam, ook op latere leeftijd. Chinese dwergkwartels daarentegen kunnen gaan pikken naar de grotere vogels. Voor de meer gevoelige soorten kwartels wordt gestart met het verstrekken van Sivo start en buffalowormen. Dit kuikenvoer geeft net iets extra's wat deze kuikens op die leeftijd nodig hebben. Vanzelfsprekend hoort het geven van schoon drinkwater in een erg ondiep schoteltje of drinkflesje erbij. Deze kleine kuikentjes kunnen snel verdrinken.

Experimenteren

Dirk mag graag wat experimenteren, vooral wat kleuren betreft. Hij heeft ook wel interesse in genetica. Het kruisen van kleuren geeft soms ook voldoening. Een beetje creatief zijn is wel aan hem besteed, dat kun je al zien aan de zelf-ontworpen broednestjes voor zijn duifjes. Het uitproberen van welke soorten vogels bij elkaar kunnen in een volière is ook iets dat tijd kost en observeren blijft hierbij belangrijk.

Keurmeester en showen

Al vele jaren showt Dirk met zijn dieren, in het begin op de eigen verenigingsshow. Dat was toen nog hoofdzakelijk met zijn krielen. Pas wat later naar grotere shows, zoals de Noordshow. Omdat hij veel verschillende dieren fokt ligt het accent tegenwoordig meer op het showen met duifjes en kwartels en patrijzen. Hierdoor is het showen met zijn krielen de laatste tijd wat op de achtergrond geraakt. Je moet tenslotte keuzes maken met hetgeen je in wilt zenden. Oneindig inzenden is geen optie. Het showen met de krielen zal zeker nog eens plaatsvinden. Tenslotte blijft hij de Hollandse krielen trouw. Succes met het showen heeft hij meerdere malen ervaren, dat wil niet zeggen dat hij in de loop der jaren niet alle predicaat al gekregen heeft. Het tentoonstelling klaarmaken van de krielen vindt Dirk nog het meeste werk, vooral het wassen en het verder conditioneren. Met de duifjes en de kwartels is dit een stuk eenvoudiger. Wel moet je met het vangen voorzichtiger zijn, zodat ze geen veren verliezen. De juiste kistjes om ze te vervoeren is ook belangrijk. Schone pootjes en 'klaar is Kees.'

Enkele dagen oude Frankolijnkwartels.

Afgelopen najaar stond er in de KLN bondsberichten een oproep om keurmeester te worden. Nu hij iets meer tijd heeft vanwege minder werk in het kerkbestuur, leek hem dat wel iets. Begin dit jaar werd de cursus voor keurmeester aangevraagd. De theoretische opleiding vond hij leuk, maar het cursusboek voor de siervogels werd wel gemist. De cursus was nog volledig voor de hoenders bestemd, wat hij erg jammer vond, immers hij wilde siervogelkeurmeester worden en nog geen hoenderkeurmeester. In mei werd het theoretische examen afgenomen en hij slaagde met mooie cijfers. Nu nog even het praktisch examen op de a.s. Noordshow in januari. Dat moet voor Dirk een koud kunstje zijn met zoveel show- en fokkerservaring. Tegenwoordig is hij lid van De Sportfokkers in Schoonebeek e. o.

Ook komt Kleindier Magazine nog even aan bod, waarop hij vanzelfsprekend geabonneerd is. Het is een mooi blad waarbij hij wel de opmerking maakt dat hij wel kweekverslagen mist. Het is immers interessant voor fokkers hoe een ander de fokproblemen aanpakt. Wie weet komt het nog eens zover.

Tot slot

Wij waren blij verrast met de veelheid aan soorten die we bij Dirk aantreffen. Zo zie je maar dat je met een juiste indeling van je schuur een groot aantal soorten kleine hoenderachtigen en oorspronkelijke duifjes kunt huisvesten. De fokresultaten hoeven hier niet onder te lijden. Wij willen Dirk en Marja namens Kleindier Magazine bedanken voor hun gastvrijheid en wensen Dirk nog veel plezier met zijn leuke hobby. ●

Het haantje van de Frankolijnkwartel.